

Załącznik
do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Korfantowie
z dnia 25.03.2026 roku

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY za 2025 rok

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Uchwałą Rady Miejskiej w Korfantowie Nr LXII/517/2023 z dnia 29 listopada 2023r przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, w którym określono główne kierunki działania. Działania te wpisują się w zapis ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzina stanowi wyjątkowe i niepowtarzalne środowisko - wspólnotę miłości i solidarności - niezbędną dla prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego dziecka, jedyną pod względem możliwości wychowywania, nauczania i przekazywania wartości.

Aktywne działania osób, zespołów, instytucji i służb powinny być ukierunkowane na kompleksową pomoc dziecku i rodzinie wspomagającą rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.) daje możliwość budowania nowego systemu pomocy rodzinie z dysfunkcjami wychowawczymi na różnych etapach jej funkcjonowania, od problemów opiekuńczo-wychowawczych wymagających okresowego wsparcia do sytuacji, w której dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej.

Priorytetem uchwalonego w naszej gminie programu jest dążenie, aby każde dziecko miało prawo rozwijać się w rodzinie biologicznej, a jeżeli trafi do pieczy zastępczej, stwarzanie warunków jak najszybszego powrotu do biologicznych rodziców. Nie ulega bowiem wątpliwości, że środowisko rodzinne, nawet niezupełnie wydolne i borykające się z różnorodnymi problemami, jest dla dziecka środowiskiem naturalnym i najlepszym. Przerywanie więzi dziecka z rodzicami biologicznymi jest zawsze wydarzeniem traumatycznym, pozostawiającym w psychice dziecka trwałe ślady. Należy jednak nadmienić,

że mimo starań wielu służb nie zawsze udaje się zapobiec umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadził **jeden asystent rodziny** w wymiarze przeliczeniowym jeden etat.

1. ZADANIA GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- zapewnieniu rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomocy w integracji rodziny,
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- pracy z rodziną,
- pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- placówek wsparcia dziennego,
- rodzin wspierających.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej pracownik socjalny przeprowadzał wywiad środowiskowy w rodzinie. Po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny, w przypadku stwierdzenia konieczności przydzielenia rodzinom asystenta rodziny, pracownicy socjalni występowali do Kierownika OPS z wnioskiem o przydzielenie asystenta rodziny. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowywanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności przez udział w zajęciach psycho-
edukacyjnych,
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia
bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku
i przekazywanie jej zlecniodawcy,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,

- 17) sporządzaniu na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- 18) współpracy z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 19) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno-pomocową lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W roku sprawozdawczym nadrzędnym celem pracy asystenta w ramach współpracy z rodzinami było zminimalizowanie obszarów dysfunkcji, zredukowanie niewydolności rodzin we wcześniej zdiagnozowanych sferach życia, w takim stopniu, by przygotować rodziny do rozwiązywania problemów we własnym zakresie lub przy niewielkim wsparciu ze strony pracowników różnych instytucji. Innymi słowy, celem wielopłaszczyznowych strategii podejmowanych przez asystenta rodzin było wzmocnienie kompetencji rodzin, tak by podejmowały samodzielne próby radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami życiowymi. W obszarze problemów opiekuńczo - wychowawczych podjęte działania zorientowane były na: edukację w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, modelowanie sytuacji wychowawczych, prowadzenie zabaw edukacyjnych itp. Deficyty w obszarze prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego były uzupełniane poprzez trening gospodarowania budżetem, umiejętności sprzątania, dbania o dom i higienę. Asystent pomagał rodzinom również w sprawach formalno-prawnych, np. poprzez towarzyszenie w urzędach, w uregulowaniu spraw urzędowych, w przygotowaniu i wypełnieniu pism urzędowych, itp. asystent angażował się również w działania mające na celu poprawę sytuacji zdrowotnej rodzin poprzez edukację zdrowotną, motywowanie do podjęcia leczenia, w tym umawianie wizyt lekarskich oraz towarzyszenie rodzinom podczas badań/konsultacji ponieważ wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, znaczna część znajduje się od wielu lat w systemie pomocy społecznej, rodziny doświadczają m.in. niepełnosprawności, przewlekłych chorób somatycznych, psychicznych i/lub uzależnień od substancji psychoaktywnych. Są to również rodziny o niskim statusie społecznym, ubogie, często długotrwale bezrobotne. Trudnościom opiekuńczo-wychowawczym często towarzyszy upośledzenie umysłowe rodzica lub inne dysfunkcje w znaczący sposób zmieniające właściwe postrzeganie rzeczywistości.

Do częstych problemów w rodzinach z którymi asystent rodziny pracuje, należą również:

- dysfunkcyjny przekaz międzypokoleniowy;
- doświadczanie w przeszłości i/lub teraźniejszości przemocy (w tym seksualnej);

- konflikty z prawem;
- problemy emocjonalne (w tym znacząco zaniżone poczucie własnej wartości);
- niski poziom umiejętności załatwiania spraw urzędowych (nabyta bezradność);
- brak wiary w możliwość poprawy (negatywne doświadczenia w procesie zmiany);
- niskie poczucie sprawczości oraz swojej kompetencji;
- zerwane więzi rodzinne,
- używki inne niż alkohol, których obecność bez badań jest trudna do udowodnienia.

Wśród rodzin objętych wsparciem asystenta są rodziny zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny na mocy postanowienia Sądu Rodzinnego oraz rodziny zgłaszające się dobrowolnie do współpracy.

Należy podkreślić, że idea pracy asystentów rodziny zakłada, iż w pracy z dzieckiem i rodziną w pierwszej kolejności zabezpieczane są potrzeby dziecka, których realizacja wpływa na jego harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową. Indywidualna praca asystenta z rodziną i konsultacje ze specjalistami z zakresu wspierania rodziny przekładają się na poszerzenie wiedzy i umiejętności w ramach kompetencji opiekuńczo-wychowawczych.

Efektom pracy socjalno-wychowawczej z rodziną jest nabywanie przez nią samodzielności życiowej, tj. poczucia sprawstwa, umiejętności definiowania problemów i znajdowania ich rozwiązań. Rodziny objęte wsparciem w postaci Asystenta Rodziny stopniowo przyswajają styl życia zgodny z obowiązującymi normami społecznymi, które są powszechnie uznane za bezpieczne i optymalne dla rozwoju dzieci.

W części rodzin objętych wsparciem obserwuje się stopniową poprawę funkcjonowania opiekuńczo-wychowawczego, wzrost kompetencji rodzicielskich oraz podejmowanie działań zmierzających do stabilizacji sytuacji życiowej. Systematyczna współpraca z asystentem rodziny przynosi w tych przypadkach wymierne efekty i ogranicza ryzyko ingerencji w środowisko rodzinne.

Jednocześnie występują przypadki rodzin, w których pomimo wieloletniej, intensywnej i w pełni zaangażowanej pracy asystenta rodziny nie nastąpiła trwała poprawa sytuacji małoletnich dzieci. Asystent realizował działania w maksymalnym zakresie przewidzianym przepisami prawa, podejmując czynności wspierające, motywujące, monitorujące oraz koordynujące pomoc specjalistyczną. Wykorzystano dostępne instrumenty wsparcia środowiskowego.

Pomimo powyższego rodzice nie podejmowali skutecznych działań zmierzających do zmiany swojej sytuacji życiowej ani nie wykazywali trwałej gotowości do współdziałania

z podmiotami wspierającymi. Utrzymywała się niewydolność opiekuńczo-wychowawcza oraz brak właściwej realizacji podstawowych obowiązków rodzicielskich, w tym zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków bytowych, poczucia bezpieczeństwa, dbałości o higienę osobistą oraz właściwej realizacji obowiązku szkolnego. Występowały również przesłanki wskazujące na problem nadużywania środków odurzających, co dodatkowo ograniczało zdolność do sprawowania prawidłowej opieki.

W analizowanych przypadkach doszło do utrzymującego się zagrożenia dobra dziecka, a skala i charakter dysfunkcji środowiska rodzinnego przekraczał możliwości skutecznych oddziaływań w ramach wsparcia środowiskowego. Wobec wyczerpania dostępnych form pomocy oraz braku rokowań na poprawę sytuacji bez zastosowania środków prawnych, konieczne było podjęcie działań zabezpieczających, w tym skierowanie spraw do sądu rodzinnego i umieszczenie małoletnich w pieczy zastępczej.

Powyższe okoliczności uzasadniają konieczność dalszego zabezpieczenia środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym pokrywania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Oprócz asystentury w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem **w placówce wsparcia dziennego**.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest nieodpłatny. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności:

- organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne,

- realizuje indywidualny program korekcyjny, program psycho-korekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzina może zostać objęta pomocą rodziny **wspierającej**.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła nową formę pomocy rodzicom biologicznym, tzw. rodziny wspierające, które mają wspierać rodziców biologicznych w opiece i wychowaniu dzieci. Rolą rodziny wspierającej jest pomoc rodzinie przeżywającej kryzys w przezwyciężeniu trudności i pomoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania. Rodzina wspierająca poprzez swoje działania ma rozwijać umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziców i wspierać w integracji członków rodziny.

Celem działania rodziny wspierającej jest aktywne pobudzanie - motywowanie członków rodziny do przezwyciężania trudności, współdziałanie w celu właściwej organizacji czasu członków rodziny, gospodarowania zasobami finansowymi, wychowania i opieki nad dziećmi, kształtowania prawidłowych relacji wewnątrzrodzinnych. **W okresie sprawozdawczym nie podpisano umowy dotyczącej sprawowania funkcji rodziny wspierającej.** Pomimo widniejącej na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantowie informacji dotyczącej tej formy wsparcia nie było ani jednego zgłoszenia ani zapytania w tej sprawie.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w roku 2025 w tej grupie było 10 dzieci z Gminy Korfantów.
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w roku 2025 w tej grupie było 10 dzieci z gminy Korfantów.
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w 2025 roku w tej grupie było 8 dzieci z Gminy Korfantów.

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu Wspierania Rodziny wspólnie z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną i dzieckiem podjęto działania mające na celu zwiększenie poziomu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży poprzez realizację w szkołach programów profilaktyczno-edukacyjnych na temat bezpieczeństwa, przemocy i uzależnień:

- działania profilaktyczne i interwencyjne związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- szkolenia dla uczniów, rodziców i nauczycieli.

Prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w ramach zadania została przeprowadzona kampania profilaktyczna „Młodzi trzeźwi”.

Edukacja na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję ulotek i plakatów, organizację pogadanek oraz zamieszczanie informacji mediach lokalnych, itp., w ramach ww. kampanii zostały rozpropagowane materiały profilaktyczne, tj. plakaty i ulotki, m.in. podczas lekcji wychowawczych, spotkań z rodzicami, pogadanek profilaktycznych.

Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy:

- w okresie od kwietnia do czerwca 2025 r., zostały przeprowadzone w palcówkach oświatowych warsztaty profilaktyczne, m.in. z cyberprzemocy, agresja i przemoc rówieśnicza, profilaktyka uzależnień, itp.

Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży:

- Gmina Korfantów współfinansowała zadania w zakresie alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież. Ulotki, broszury profilaktyczne, są doskonałym uzupełnieniem pikników i innych imprez plenerowych organizowanych w gminie.

Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych:

W ramach realizacji wskaźnika przeprowadzono prelekcje dla rodziców i opiekunów z zakresu:

- profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnienie od internetu oraz depresja i samobójstwa wśród dzieci.
- prelekcja „Metody wychowawcze bez przemocy”

W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników przez udział w szkoleniach, asystent rodziny uczestniczył w 4 szkoleniach, natomiast pozostali pracownicy OPS uczestniczyli w 23 szkoleniach specjalistycznych.

2. WYDATKI W 2025 ROKU

Koszty realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Finansowanie pracy asystenta rodziny:

W okresie od m-ca stycznia 2025 do grudnia 2025 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej był zatrudniony **jeden asystent** rodziny, którego wynagrodzenie finansowane było z budżetu gminy w wysokości **77.925,00 zł brutto** oraz z budżetu państwa w ramach programu Asystent rodziny w 2025 roku w kwocie **39.229,88 zł brutto**.

Asystent pracował z **9** rodzinami w których wychowuje się **15** dzieci.

2. Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych w 2025 r. – **170.099,64 zł.**

W 2025 roku w pieczy zastępczej przebywało **łącznie 28** dzieci z terenu naszej gminy. **9** dzieci przebywało w rodzinach zastępczych niezawodowych – niespokrewnionych, **4** dzieci w rodzinach zastępczych niezawodowych - spokrewnionych, **6** dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych oraz **9** w placówkach opiekuńczych. W roku 2025 zabezpieczonych zostało **11** dzieci.

3. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ WSPIERANIA RODZINY W 2026 ROKU

Adekwatnie do przedstawionych powyżej kosztów ponoszonych przez gminę jeżeli żadne nowe dziecko z terenu naszej gminy nie zostanie w trakcie roku umieszczone w pieczy zastępczej, to w 2026 roku potrzeby finansowe na pokrycie kosztów pobytu obecnie umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej wyniosą **ok. 393.600,00 zł.**

Koszty te wzrosną jeżeli sąd skieruje do pieczy zastępczej kolejne dzieci, lub obniżą się, jeżeli dzieci powrócą do rodzin biologicznych lub dzieci zostaną skierowane do adopcji.

Zadaniem gminy jest również zabezpieczenie kosztów wynagrodzenia asystenta rodziny.

4. PODSUMOWANIE

Gmina Korfantów, realizując ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Gminny Program Wspierania Rodziny, w 2025 roku swoje zadania oparła na pracy asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Korfantomie.

Do głównych zadań związanych z rozpoznawaniem i rozwiązywaniem kluczowego problemu będącego priorytetem programu należało między innymi:

- stałe monitorowanie rodzin i środowisk, w których występuje problem niewydolności wychowawczo – opiekuńczej,
- udzielanie różnorodnej pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej,
- doradztwo i pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych.

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej w Korfantomie sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z porad psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym, oraz wsparcia w Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzonym przy PCPR w Nysie - nieodpłatnie. Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzona była także działalność informacyjno-edukacyjna.

Poczynione obserwacje wskazują, że coraz częściej rodzice nie radzą sobie wychowawczo z własnymi dziećmi i szukają pomocy w różnego rodzaju instytucjach. Równie często obwiniają je za swoje życiowe niepowodzenia. Skala tego zjawiska przybiera – niestety – tendencję rosnącą.

Skuteczna pomoc dzieciom pozbawionym opieki oraz rodzinom nie radzącym sobie z wychowaniem dzieci wymaga współpracy wielu instytucji. W naszej gminie Ośrodek Pomocy Społecznej oraz zatrudniony asystent rodziny współpracowali ściśle z placówkami

oświatowymi, służbą zdrowia, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatem Policji, kuratorami sądowymi. Wszystkie współpracujące jednostki starają się reagować w każdej sytuacji kryzysowej rodzin. Jednak są w naszej Gminie rodziny nie wykazujące trwałej gotowości do współpracy, ogromnym problemem jest również łatwość w dostępie do środków odurzających, które powoli stają się głównym źródłem problemów rodzin.

Trudno jednak zajmować się sprawami dzieci i rodzin mających problemy wychowawcze, nie mając narzędzi, które mogłyby pomóc w realizacji zapisów ustawy i Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Samo zaangażowanie grupki pracowników, których zadania zawodowe są znacznie szersze, nie jest działaniem wystarczającym. Brakuje im wspierającego zaplecza, zwłaszcza w postaci dobrze wyszkolonych terapeutów. Dużym minusem w pracy z rodzinami na terenie gminy jest brak placówek wsparcia dziennego i placówek terapeutycznych skierowanych nie tylko do dzieci, ale także do ich rodziców. Psycholog pracujący w punkcie konsultacyjnym, nie jest w stanie rozwiązać wszystkich problemów rodziców i dzieci. Rodzice kierowani przez OPS np. na treningi kompetencji rodzicielskich muszą się liczyć z czasem oczekiwania na realizację.

Zauważalny jest także wzrost liczby rodzin, których członkowie (w tym dzieci) długotrwale chorują lub są osobami z niepełnosprawnościami w tym z problemami psychicznymi. Psychiatria dziecięca praktycznie w obecnym czasie nie funkcjonuje.

Rekomendowane są wszelkie działania służące udzieleniu wszechstronnej pomocy rodzinie niewydolnej opiekuńczo – wychowawczo, tak aby mogła ona sobie poradzić z trudnościami i w efekcie by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej oraz działania profilaktyczne, służące wzmocnieniu więzi. Potrzeba zapewnienia opieki dzieciom i młodzieży pozbawionym opieki rodzicielskiej uzasadnia konieczność zatrudniania asystentów rodziny. Zasadny jest dalszy rozwój systemu opieki nad dzieckiem oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Istotnym problemem jest występująca przemoc w rodzinie. W 2026 r. nadal będą kontynuowane działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia oraz w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób i ich rodzin lub najbliższego otoczenia będą podejmowane działania interwencyjne, np. w formie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Zazwyczaj takie działania interwencyjne są podejmowane aby nie dopuszczać do pogłębiania się problemów w rodzinie. Jest to najtrudniejszy obszar pracy, wymaga on bowiem podejmowania szybkich i trafnych decyzji.

Niestety nadal ogromnym problemem zwłaszcza w Powiecie Nyskim jest brak placówek interwencyjnego zabezpieczenia dzieci. Na dzień dzisiejszy w przypadku stwierdzenia ze strony rodziców, np. przemocy bądź opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu lub środków odurzających w przypadku, gdy nie ma osoby dorosłej mogącej przejąć opiekę nad dzieckiem pracownicy socjalni zostają z problemem sami a władze nie są zainteresowane rozwiązaniem tego problemu co również przekłada się na wypalenie zawodowe i poszukiwanie pracy poza systemem pomocy społecznej.

Można z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że do czasu usunięcia tych utrudnień Gminny Program Wspierania Rodziny narażony będzie na działania połowiczne, obarczone dużym ryzykiem porażki.

Opracowanie: Katarzyna Rojek